

PEDESI

SPRÄKSTIG

kyllä

perhe

maito

Hyvä olet,
Hyvä otä,
Kuinka vauva on näinä

Haluaisin rekisteröidä ajoneuvoni.
Hänen näkökantansa on ymmärrettävä.

PEDERSÖRE

PEDERSÖRE

Pedesi språkstig

Pedersöres lokala läroplan i finska

INNEHÅLL

Språkpedagogik och språkutveckling

Läroämnets uppdrag

- Småbarnspedagogik
- Förskolan
- Åk 1-2
 - Mål för undervisningen
 - Mål för innehållet
 - Grunder för bedömningen
- Åk 3-6
 - Mål för undervisningen och bedömningen
 - Mål för lärmiljöer och arbetssätt
 - Handledning, differentiering och stöd
 - Mål för innehåll
 - Grunder för bedömningen
- Åk 7-9
 - Mål för innehåll
 - Grunder för bedömningen

Modersmålsinriktad finska

Timplan för undervisningen i finska

Det andra inhemska språket Läroämnets uppdrag

Språk är en förutsättning för lärande och tänkande. Språket är närvarande i all verksamhet i småbarnspedagogik, i förskolan och i skolan och alla lärare är språklärare. Språkstudierna främjar utvecklingen av tankeförmågan. De ger underlag för att forma en flerspråkig och mångkulturell identitet och värdesätta den. I takt med att ordförrådet och strukturerna utvecklas, utvecklas också de kommunikativa färdigheterna och förmågan att söka information. Språkundervisningen ger goda möjligheter till glädje, lek och kreativitet. Undervisningen i det andra inhemska språket är en del av språkpedagogiken och fostran till språkmedvetenhet. Den ska väcka barnens och elevernas intresse för den språkliga och kulturella mångfalden i barnens egen miljö och den omgivande världen och uppmuntra dem att kommunicera i autentiska språkmiljöer. Eleverna ska lära sig värdesätta andra språk, människorna som talar dem och olika kulturer. Jämställdheten i språkval och språkstudier förstärks genom att man på varierande och intressanta sätt informerar om valmöjligheter i språken, genom att man uppmuntrar eleverna att oberoende av kön fatta beslut om språkval utgående från sina individuella intressen, genom att man behandlar teman mångsidigt och ur olika synvinklar och genom att man använder omväxlande och praktiska arbetsmetoder. Studierna i det andra inhemska språket ska förbereda eleverna för planmässigt och kreativt arbete i olika sammansättningar. Barnen/ eleverna ska också ges möjligheter att bilda nätverk och kommunicera med finskspråkiga grupper. Digitala verktyg erbjuder en naturlig möjlighet att genomföra språkundervisningen i autentiska situationer och utifrån barnens/elevernas kommunikationsbehov. Undervisningen ska också ge färdigheter som främjar delaktighet och aktiv påverkan. Undervisningen ska stärka barnens/elevernas tilltro till sin förmåga att lära sig språk och att modigt använda dem. Eleverna ska ges möjlighet att studera i egen takt och vid behov få stöd för sitt lärande. Undervisningen ska ordnas så att också elever som avancerar snabbare eller kan språket sedan tidigare kan göra framsteg. Språkundervisningen ska utveckla multilitteracitet och ta upp olika texter. Texterna ska väljas med hänsyn till barnens och de ungas intressen. Undervisningen ska också bygga broar mellan olika språk och med de språk som eleverna använder på fritiden. Eleverna ska uppmuntras att söka information på de språk som de behärskar.

Det viktiga är att:

- väcka en positiv attityd till att lära sig finska.
- stärka elevernas/barnens tro på sin egen förmåga att lära sig språk och att modigt använda det lilla hen kan.
- väcka elevernas nyfikenhet för det finska språket.
- stödja barnens/elevernas förmåga att iaktta och använda sig av de språkliga och kulturella intryck som de får från omgivningen.
- ge eleverna/barnen mångsidiga upplevelser av finska och dess kultur.
- man betonar glädje i lärandet, och använder ett varierande och aktiverande arbetssätt samt har muntlig kommunikation i vardagliga situationer.
- teman behandlas på ett mångsidigt sätt.
- teman som behandlas väljs tillsammans med eleverna utgående från deras egna intressen.
- av eleverna förutsätts inga läs- och skrivkunskaper då undervisningen inleds utan intresset för det talade och skrivna språket väcks efterhand.

Småbarnspedagogik

PEDERSÖRE

PEDERSÖRE

Pedesi språkstig

Småbarnspedagogik

1. Språkets rika värld, Att väcka barnens intresse för finska språket.

Vi övar på att prata skojfinska med varandra, även nonsensord.

Vi "smakar" på vissa ord, vad betyder de, hur känns det på vår tunga. Kanske kompisarna kan förklara för resten av gruppen vad ordet betyder – delaktighet och lärande i grupp.

Vi övar vid olika tillfällen och implementerar ord i både ledd lek och den fria leken.

2. Mina många uttrycksformer

Man lär sig olika och på olika sätt. Man kan lära sig genom sagor, rim och ramsor, olika samlingar, lekar, spel, musik, rörelse. Vi implementerar finskan i vardagen på ett mångsidigt sätt så att språkinläringen känns både lek och lustfylld.

3. Jag och vår gemenskap, *Barnen lär sig samarbeta och fungera i grupp med andra*

Vi samarbetar med varandra för att bli uppmärksam på att man lär sig på olika sätt

Barnen är både språkinlärare och språkanvändare

Genom lek och rörelse även på andra språk kan vi kommunicera med andra

Lekar: Alla ekorrar byter bo – kaikki oravat vaihtavat pesää

Ett, två, tre ost – yksi kaksi kolme juusto

Färgerna - värileikki

Huvud axlar knä och tå – pää olkapää peppu polvet jalat

4. Jag utforskar min omgivning,

Använda närmiljön som den tredje pedagogen för att göra kommunikationen innehållsrik.

Även non verbal kommunikation, gester, dramatisering är något vi jobbar med. Vi räknar genom ramsor, sånger, lek och övar antal på finska. Vi jobbar vidare med artighetsfraser. Räknar med fingrar, föremål – både visuell och auditiv träning och stöd.

5. Jag växer, rör på mig och utvecklas

Barnen bekantar sig med olika språk och kulturer i daghemmet, närmiljön och i Finland. De blir medvetna om att det finns olika språk. Vilka språk känner vi till? Vi sjunger sånger, lyssnar på andra språk. (Barnsånger såsom "I medelhavet", vi lyssnar på barnens favorit pop-sånger som ofta är på engelska)

– vi värdesätter att vi har många språk vi kan uttrycka oss med i vår grupp.

Förskolan och Åk 1-2

PEDERSÖRE

PEDERSÖRE

Förskolan

- Enligt förskolans läroplan, mindre omfattande undervisning på två språk.

Mål för lärande

Lyssna och förstå

- enkla frågor och instruktioner - aktivitetssånger, språkpåsar
- hittar kända ord i sagor, sånger och ramsor - simon sanoo nauraa.., färgleken
- matcha ord och bild – loopkort

Lär mig prata och kommunicera

- använda enstaka ord i sociala sammanhang - tack, ursäkta
- berätta om sig själv - jag heter - vad heter du
- kommunicera med ord och kroppsspråk - använda sig av drama, handdockor och lekar

Lär mig förstå

- känner igen ord
- förstår uppmaningar
- lyssna på orden

Lär mig nytt ord

- Vad betyder ordet
- Uttala och använda
- Memorera och synliggöra

Lärande mål och innehåll för undervisningen

1. Mina många uttrycksformer

- Att utveckla ordförråd för kommunikation på ett lekfullt sätt. Uttrycka sig muntligt eller kroppsligt.

Genom att använda enkla fraser i vardagen. Att tacka och säga varsågod, ursäkta. Butikslek där man turvíst kan sälja/köpa fråga efter varor och deras pris. Uttrycka känslor och öva på känslouttryck på finska

Kompetens som målet anknyter till, K1, K2, K3, K4, K5

2. Språkets rika värld

Att väcka barnens intresse för finska språket.

Genom diskussioner om när man behöver kunna sitt eget språk - att göra sig förstådd. Olika kulturtraditioner finlandssvenska, finska och andra som finns i barngruppen. Vid grupparbeten som utgår från barnens intressen om vad de vill lära sig på finska. Olika lekar där barnen kan jobba parvist

Kompetens som målet anknyter till, K1, K3, K4, K5

3. Jag och vår gemenskap

- Samarbeta med varandra för att bli uppmärksam på att man lär sig på olika sätt
- Barnen är både språkinlärare och språkanvändare

Genom att lära sig läroprocessen i förskolan. Att brain storma, kategorisera, skriva ner/rita sin förförståelse för att sedan välja hur man vill arbeta vidare. När projektet är klart gör man en efterförståelse för att reflektera kring och tydliggöra den egna läroprocessen. Att vara aktiv själv t.ex. genom tillgängliga QR-koder med finskt innehåll (sånger, sagor etc.).

Kompetens som målet anknyter till, K1, K2, K6, K7

4. Jag utforskar min omgivning

- Använda närmiljön som den tredje pedagogen för att göra kommunikationen innehållsrik.

Vid matsituation. Räkna t.ex. hur många som sitter vid ens bord. Hur många knackkorvar får man ta? Vid samling eller förflyttningssituation – hur många är här idag, hur många står i kön?

Genom lekar i och besök till olika miljöer. T.ex. vanliga lekar med gäddan kommer med finska färger, sånglekar i skogen; Karhu nukkuu, besök till affär/ bibliotek annat. Sånger och ramsor. Vid tambursituation; kläder och kroppsdelar

Kompetens som målet anknyter till, K1, K2, K4, K6, K7

5. Jag växer och utvecklas

- Komma i kontakt med de vanligaste orden och uttrycken i vardagssituationer

Genom att lyssna på enkla finska sånger som barnen redan kan på sitt eget språk och försöka gissa vad sången handlar om. Läs enkla böcker på finska turvistik med samma bok på svenska. Se på enkla korta serier typ Pipsa Possu o Mimmi Lehmä. Använda sig av Loop-kort (Minulla on kissa- kenellä on lammas?)

Kompetens som målet anknyter till, K1, K2, K3, K4, K5, K6

Mål för lärmiljöer och arbetssätt

Barn lär sig bäst då de lär sig det som de verkligen vill veta, sådant som de behöver använda just nu. Genom att ta reda på vad barnen redan vet kan pedagogen ta tillvara den kunskapen och planera för inläring och undervisning som bäst motsvarar vad barnen vill lära sig. Vi använder oss av konkret material för stöd i inläringen. Vi använder hela närmiljön, butik, skog, fabrik.

Vi utgår från barnens intressen genom drama, rörelse samt genom att själva tillverka material. All personal som jobbar i förskolan är språkliga modeller. Pedagogen växlar mellan finska – svenska språket i olika situationer. Finska – svenska vad har vi för likheter i kulturen och språket som låter lika? Vi utforskar det finska språket tillsammans vilket bidrar till en nyfikenhet för språket. Upprepning av ord och fraser i olika sammanhang.

Finska i vardagssituationer, hälsningsfraser, maten, dagliga hygien, tvätta händerna, kläder, utomhus, närmiljön, sagor, sånger Introducera ord och enkla fraser. Inga krav ställs på att barnen behöver kunna de finska orden

Självvärdering

Alla barn fyller i sin egen blankett eller gruppvis, "Självvärderingen för lekfinska i förskolan".

Jag har bekantat mig med: siffror, sånger och lekar köpa i kiosk, etc. Samt även fyller i, Jag skulle ännu vilja lära mej!

Se bilaga. 1 förskolan

Teman

Bas teman inom finska i förskolan är t.ex. färger, siffror, djur, veckodagars namn, frukter och grönsaker, temalek. Det bör även finnas utrymme för teman som barnen själva har valt. Pedagogen är lyhörd för barnens intressen för att skapa temaområden.

Frågor/svar – kuka sinä olet? Mitä tämä on? Haluatko? Saisinko? Minulla on - kenellä on?

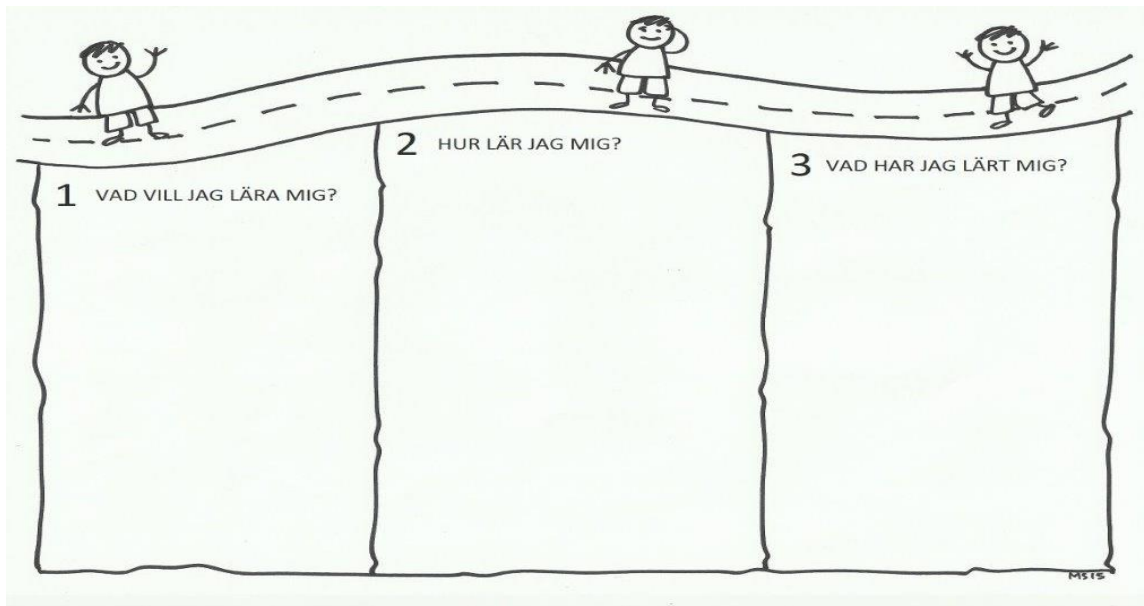
Viktigt att barnen lär sig genom aktiviteter som möjliggör att lyssna och förstå, lär sig att använda ord i interaktion med andra. Upptäcka språket med hjälp av sina öron, ögon och kroppspråk, lär sig språk med olika sinnen.

Lärprocessen i Pedesi språkstig där barnen är delaktiga i hela processen.

1. **Förförståelse:** *Vad vill jag lära mig?* Inom finskan bör vi ta i beaktande barnens tidigare erfarenheter, kunskaper och intressen inom finskan. Vad vet du om finska språket, har du hört det? Kan du några ord? Varför behöver vi kunna språk? Vad skulle du vilja lära dig? Kommer överens om olika gemensamma teman i grupp.

- 2. Genomförande:** *Hur lär jag mig?* Variera arbetssätten och lärmiljöer inom finskan. Erbjud barnen olika sätt att lära sig; genom lek, rörelse, skapande verksamhet, musik och digitala verktyg.
Genom lekfullt lärande. Det skall vara roligt att lära sig. Alla kan vara med. Viktigt att inga krav ställs på barnen, man behöver inte kunna de finska orden. Medvetna om sitt eget deltagande i lärandet. Lärandet sker i olika situationer där barnet är aktiv.
- 3. Efterförståelse:** *Vad har jag lärt mig?* Synliggöra lärandet hos barnen. Reflektera tillsammans med barnen över den finska lärprocessen. Vad har vi lärt oss? Hur har vi lärt oss? Pedagogen ska synliggöra lärandet för barnen. Pedagogens ansvar att det dokumenteras.

Planering och utvärdering genom, förförståelse, genomförande och efterförståelse

Exempel", Kauppaleikki"

Förförståelse	Genomförande	Efterförståelse/ synliggöra lärandet
Vad vet barnen sedan tidigare? Vad vill barnen lära sig? - Teckningar, reflektioner kring teckningar, vad vet/tror jag.	Barnen med i planeringen: - Vad behövs? - Vad skall göras? - Utforskande arbetssätt - Flera olika lärmiljöer Skapade egen butik, ledd lek, gymnastik inne och ute, besök till matbutiken för att handla.	Vad har barnen lärt sig? - Teckningar, reflektioner kring båda teckningarna(före och nu). - = synliggöra lärandet för barnen

PEDERSÖRE

o Språkkappsäckar

Finska språkkappsäckar skapas tillsammans med barnen. Kappsäckarna kan även indelas i teman förskolegruppen jobbat med under hösten. Kappsäckarna kan innehålla olika spel, (t.ex. bingo, memory, lotto), sångkort och tips på lekar. Barnen får låna hem språkkappsäckarna på våren och jobba hemma med innehållet tillsammans med vårdnadshavarna och syskon. På så sätt blir även hemmet delaktigt i barnens finska språkstig.

Tips på lekar och övningar samt digitalt material finns på Pedesi språkstig

- Musikstopp
- Piprussin
- Leken "Gäddan kommer", byt ut fiskarter till det tema man jobbar med.
- Leken "Land, skepp, hav".
- Stafetter, barnen hämtar den bild/sak pedagogen visar och säger på finska.
- Kims lek
- Loop-kort
- Memory
- Bingo
- Lotto
- Sjunga sånger
- QR-koder
- Skapa egna böcker eller sagor på ipad
- Lek: "Vad är klockan Farbror Varg"
- Lek: "Kom hem alla mina barn"
- Finska gymnastikstunder
- Ramsor
- Sagor/f

PEDESI SPRÅKSTIG

FÖRSKOLAN

I lekfinskan i förskolan har jag bekantat mig med:

Siffror 1 – 10

Sånger och
lekar

Veckodagarnas
namn

Fruktar och
grönsaker

Jag skulle ännu vilja lära mej

- _____
- _____
- _____
- _____

Olika
djurnamn

Färgerna

Köpa i kiosken/
butiken

PEDERSÖRE

PEDESI språkstig Åk 1-2

Målen för undervisning i A1 – lärokursen i finska i årskurs 1-2 samt Pedersöre tillägg med **rött**.

M1. Eleven bekantar sig med olika språk och kulturer i skolan, närmiljön och i Finland. Eleven handleds att känna igen målspråket och kunna skilja det från andra språk. Mål för lärandet: Eleven lär sig iakttä språklig och kulturell mångfald i sin vardag samt lär sig känna igen målspråket och skilja det från andra språk hen kan. (används inte som bedömningsgrund)

Innehåll; I undervisningen reflekterar man tillsammans över vilka språk som talas i skolan, den närmaste omgivningen samt i Finland och Norden och man bekantar sig med de olika kulturerna. Eleverna diskuterar vilka likheter och olikheter det finns mellan olika språk. K1, K2, K5, K7

Pedersöre mål och innehåll; Eleven reflekterar över vilka språk som talas i skolan och närområdet

Man lyssnar på språket och diskuterar.

Varför behöver vi kunna finska? Varför läser vi finska i skolan?

Bra att kunna flera språk.

M2. Handleda eleven att värdesätta sin egen språkliga bakgrund samt språklig och kulturell mångfald. Eleven lär sig värdesätta sin egen språkliga bakgrund och olika språk och kulturer. (används inte som bedömningsgrund)

Innehåll; Eleverna funderar tillsammans på den språkliga och kulturella mångfaldens betydelse och värde för olika gemenskaper. K1, K2

Pedersöre mål och innehåll; Vi funderar tillsammans över elevens förkunskaper, vad eleven redan kan och var hen har lärt sig det.

Värdesätter att vi har flera språk i vår grupp.

M3. Erbjuder eleven möjligheter att samarbeta med andra och fungera i grupp. Eleven lär sig samarbeta och fungera i grupp med andra. (används inte som bedömningsgrund).

Innehåll; Eleverna övar att samarbeta och arbeta parvis och i grupper. K1, K2, K6

Pedersöre mål och innehåll; Eleven får ta del av varierande undervisningsmetoder. Det kommunikativa betonas.

Genom lek och rörelse i grupp skapas en positiv inställning till språket.

M4. Handleda eleven att göra iakttagelser om språket och språkbruket samt att gissa sig till och härleda enskilda ords och uttrycks betydelser Eleven lär sig gissa och härleda ords och uttrycks betydelser samt att göra iakttagelser om språket och språkbruket.

Innehåll; I undervisningen iakttar man huvudsakligen talat språk. Eleverna övar på att härleda ords betydelse utifrån kontexten, allmänbildningen eller andra språkkunskaper. K1, K4, K5

Pedersöre mål och innehåll; Undervisningen sker främst på finska. Eleven ser på finskspråkiga program och lyssnar på finsk musik och finskt tal. Öka ordförståelsen. Fundera över på hur olika ord låter och vad de betyder de. Förstår ord i sammanhang.

M5. Eleven bekantar sig med olika sätt att lära sig språk och prövar vilka sätt att lära sig som passar hen själv bäst. Eleverna övar tillsammans att ställa upp mål för sina språkstudier. Eleven lär sig känna igen, pröva på och öva samt använda olika färdigheter för språkstudier, eleven lär sig ställa upp mål för sina språkstudier.

Innehåll; Eleverna diskuterar och funderar hur och på vilka olika sätt man kan lära sig språk. Eleverna övar olika sätt att lära sig språk. Eleverna övar på att utvärdera både sina egna och sina klasskamraters språkkunskaper med hjälp av till exempel Den europeiska språkportfolion. K1, K7

Pedersöre mål och innehåll; Eleven får ta del av mångsidig undervisning. Tillsammans sätter vi upp mål och lär oss studieteknik. Målen utvärderas på ett mångsidigt sätt.

M6. Uppmuntra eleven att använda språket på ett mångsidigt sätt i olika kommunikationssituationer. Eleven lär sig använda språket i några ofta återkommande rutinemässiga kommunikationssituationer med stöd av en kompis.

Innehåll; Innehållet väljs utgående från elevernas vardag och intressen. Innehållet väljs tillsammans med eleverna. En central del av innehållet i undervisningen är att använda språket för olika syften, till exempel för att hälsa, säga adjö, berätta om sig själv samt för olika situationer i vardagen. Eleverna tränar ett artigt språkbruk i olika kommunikationssituationer.

Som en del av kommunikation tränar eleverna ordförråd samt struktur och fraser med hjälp av sång, lek, drama och spelifiering. K1, K2, K4, K6, K7

Pedersöre mål och innehåll; Eleven tränar kommunikativa färdigheter genom dialog, sång, lek, drama, handdockor, dialoger, spel och spelifiering. Grundläggande teman: jag, familjen, hemmet, färger, räkneord, enkla verb och tidsuttryck samt valfria teman enligt elevens önskemål.

Våga använda ord i andra situationer än den trygga skolmiljön.

M7. Handleda eleven att använda olika non-verbala tillvägagångssätt samt olika sätt för att härleda ords betydelse. Uppmuntra eleven att uttrycka sina egna iakttagelser och sina svårigheter att förstå budskapet. Eleven lär sig använda non verbalal tillgångssätt samt olika sätt för att härleda ords betydelse.

Innehåll; I undervisningen diskuterar och funderar man över hur man ska agera om man endast har ringa kunskaper i ett språk. Eleverna övar att använda olika hjälpmedel för att kommunicera, till exempel att använda gester och att rita. Eleverna övar att härleda ords betydelse utifrån kontexten, allmänbildningen eller andra språkkunskaper. Eleverna lär sig uttryck som behövs då det uppstår svårigheter med att förstå budskapet. K1, K2, K3, K4, K5, K7

Pedersöre mål och innehåll; Eleven lär sig att våga uttrycka sig på ett enkelt sätt utgående från sin egen språkliga nivå. Eleven övar att uttrycka sig non-verbalt exempelvis via charader och gissningslekar.

M8. Uppmuntra eleven att använda det finska språket på ett för kommunikations-situationen och kulturen lämpligt sätt. Eleven lär sig använda ett antal för språket och kulturen vanliga artighetsfraser.

Innehåll; Eleven får vänja sig vid att använda de för språket och kulturen vanligaste artighetsfraserna i vardagliga kommunikationssituationer, till exempel för att hälsa, säga adjö, tacka och be om hjälp. Eleverna övar olika naturliga sätt att reagera i kommunikations-situationer. K2, K4, K6, K7

Pedersöre mål och innehåll; Artighetsfraser övas vid olika situationer under skoldagen. Eleven vågar använda de vanligaste artighetsfraserna.

M9. Handleda eleven att förstå målspråkets vanligaste ord och uttryck i kommunikationssituationer som är bekanta för eleven. Eleven lär sig förstå ett antal ord och uttryck som hen hör och ser.

Innehåll; Innehållet väljs utgående från elevernas vardag och egna intressen. Innehållet väljs tillsammans med eleverna. Eleverna får i första hand ta del av talade texter och så småningom även skrivna texter samt språket som hörs och syns i vardagen. Eleverna övar att iakttä uttalet och betoningen av ord på finska. Eleverna övar att förstå språket med hjälp av sång, lek, ramsor, berättelser och bilder. K1, K2, K3, K4, K5, K7

Pedersöre mål och innehåll; Eleven får ta del av enkla texter (även talade) från grundläggande teman. Väcka elevens intresse för att förstå texter som syns i hans vardag, exempelvis skyltar, i varuhus mm. Aktiva och passiva ordförrådet ökar.

M10. Handleda eleven att i olika situationer som är bekanta för eleven använda de vanligaste orden och uttrycken på finska, särskilt i tal, samt att träna uttalet. Eleven lär sig använda de vanligaste orden och uttrycken samt att uttala dem förståeligt.

Innehåll; Innehållet väljs utgående från elevernas vardag och egna intressen. Innehållet väljs tillsammans med eleverna. Eleverna övar mycket och på ett mångsidigt sätt att uttala och betona ord på finska. Eleverna övar ord och satsstrukturer som en del av kommunikationen i situationer som är bekanta för eleverna med hjälp av till exempel bilder, sång, lek, ramsor, berättelser, drama och spelifiering. Eleverna ges så småningom möjlighet att öva sig att skriva. K1, K2, K3, K4, K5, K7

Pedersöre mål och innehåll; Eleven övar sig att uttrycka sig muntligt genom att producera enkla fraser, utgående från vardagliga situationer exempelvis genom att berätta om sig själv, dramatisera, beskriva föremål, berätta om en bild.

Finska

Åk 1

Att tala och
förstå

Jag kan:

- Berätta vem jag är, hur gammal jag är och var jag bor.
- Räkna till 10
- Färgerna
- Veckodagarna
- En del enkla ord som hör ihop med de teman som tas upp.
- Svara på frågorna: Kuka sinä olet?, Kuinka vanha sinä olet? Missä sinä asut? Mikä tämä on? Minkävärinen?
- Förstå enkla instruktioner på finska.

Jag känner till:

- enkla verb
- enkla hälsningsfraser
- några motsatsord
- sånger och program på finska

Strukturer

Verbböjning:

Verbet olla: Minä olen –
minulla on

Att läsa och skriva

Jag kan:

Läsa enkla ord på finska.

Teman

Förslag på teman:

Jag, familj, kläder,
hem, djur, frukter,
skola, färger,
hälsningsfraser,
veckodagar, verb,
motsatsord,
räknetal eller annat
som intresserar
eleverna.

Finska

Åk 2

Att tala och
förstå

Jag kan:

- Berätta om mig själv, ex vem jag är, var jag bor, hurdana kläder jag har på mig och lite om min familj
- Räkna till 20
- Årstider, veckodagar, några högtider, klockan prick
- Färger, enkla verb, enkla motsatsord, hälsningsfraser
- ord som hör ihop med de teman som tas upp.
- Svara på frågorna: Samma frågor som i åk 1, Mitä sinä teet?, Millainen? Paljonko kello on?
- Svara på frågor till en enkel talad text.
- Förstå enkla instruktioner på finska.
- **Jag känner till:**
 - sånger, ramsor och program på finska

Strukturer

Verbböjning:

Verbet olla: Minä olen –
minulla on
Verb i jag form: ex istun,
leikin, laulan etc

Att läsa och skriva

Jag kan:

Läsa enkla texter på finska.
Svara på enkla frågor till en
text.

Teman

Förslag på teman:

Jag, familj, kläder,
hem, djur, frukter,
skola, färger,
hälsningsfraser,
veckodagar, verb,
motsatsord,
räknetal eller annat
som intresserar
eleverna.

Bedömningen i Pedersöre i finska för åk 1-2 grundar sig på:

- A. Färdigheter för språkstudier: Eleven kan samarbeta, visar intresse, är delaktig och aktiv i sin språkinläring.
- B. Förmågan att kommunicera: Eleven vågar uttrycka sig, klarar av enkla kommunikativa situationer utgående från grundläggande teman.
- C. Förmågan att tolka texter: Eleven förstår budskapet i enkla texter och kan ta till sig instruktioner på målspråket.
- D. Förmågan att producera texter: Eleven kan uttrycka sig muntligt genom att producera egna fraser.

Åk 1

Höstterminen: Ingen bedömning

Vårterminen: I läsårsbetyget bedöms eleverna i finska enligt skalan:

Godkänd: Eleven har deltagit i undervisningen enligt egen förmåga.

Icke Godkänd: Eleven har ej deltagit i undervisningen.

Åk 2

Höstterminen: I mellanbetyget i åk 2 bedöms eleverna i finska enligt skalan:

Godkänd: Eleven har deltagit i undervisningen enligt egen förmåga.

Icke godkänd: Eleven har ej deltagit i undervisningen.

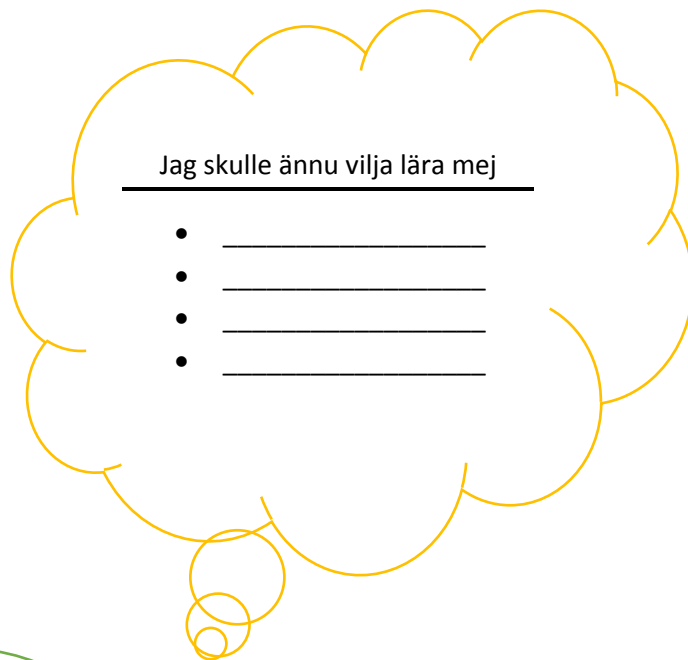
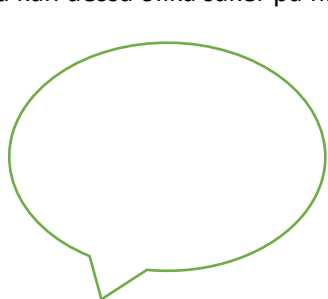
Vårterminen: I läsårsbetyget bedöms eleverna enligt skalan:

- Svagt
- Nöjaktigt
- Gott
- Berömligt

PEDESI SPRÄKSTIG

Åk 1-2

Färglägg när du kan dessa olika saker på finska

Åk 3-6

PEDERSÖRE

Mål för undervisningen i A-lärokursen i finska i åk 3-6

Kulturell mångfald och språkmedvetenhet:

Mål 1: Uppmuntra eleven att lägga märke till finskan och dess kulturella mångfald i omgivningen, väcka intresse för finska och motivera hen att värdesätta svenskans och finskans ställning som nationalspråk:

Förmåga att gestalta den språkliga miljön: Eleven kan nämna orsaker till varför man talar svenska och finska i Finland.

Mål 2: motivera eleven att värdesätta sin egen språkliga och kulturella bakgrund och den språkliga och kulturella mångfalden i världen samt att bemöta människor fördomsfritt.

Används inte som bedömningsgrund. Eleven handleds att som en del av självbedömningen reflektera över sina egna erfarenheter.

Mål 3: vägleda eleven att lägga märke till vad som förenar respektive skiljer olika språk åt samt stödja hen att utveckla språklig nyfikenhet och medvetenhet.

Språklig medvetenhet: Eleven uppfattar likheter och olikheter i t.ex strukturer, ordförråd och betydelser mellan finskan och modersmålet eller andra språk hen kan.

Mål 4: handleda eleven att hitta finskspråkigt material.

Förmåga att iaktta finska språket i sin omgivning: Eleven kan beskriva i vilka sammanhang man kan läsa och höra finska.

Färdigheter för språkstudier:

Mål 5: tillsammans gå igenom målen för undervisningen och skapa en tillåtande studieatmosfär som stöder och uppmuntrar eleverna att lära sig och lära av varandra.

Kännedom om målen för undervisningen och om hur man arbetar som grupp: Eleven kan beskriva målen för undervisningen och deltar i gemensamma arbetsuppgifter.

Mål 6: handleda eleven att ta ansvar för sina språkstudier och modigt öva sina kunskaper i finska, också med hjälp av digitala verktyg, samt att få insikt i vilket sätt att lära sig språk som bäst passar var och en.

Förmåga att ställa upp mål för sina språkstudier och att hitta väl fungerande studiemetoder: Eleven ställer upp mål för sina språkstudier, övar sig i olika sätt att lära sig språk också med hjälp av digitala verktyg och utvecklar och utvärderar sina kunskaper.

Växande språkkunskap, förmåga att kommunicera:

Mål 7: ordna tillfällen där eleven med hjälp av olika medier får träna muntlig och skriftlig kommunikation.

Förmåga att kommunicera i olika situationer: Eleven kan utbyta tankar eller information i bekanta och vardagliga situationer och stundtals hålla igång en konversation.

Mål 8: handleda eleven i att använda sig av språkliga kommunikationsstrategier

Förmåga att använda kommunikationsstrategier: Eleven deltar i allt högre grad i kommunikation. Använder mera sällan nonverbala uttryck. Måste ganska ofta be samtalspartnern upprepa eller förtydliga. Kan i någon mån utnyttja samtalspartnerns uttryck i sin egen kommunikation.

Mål 9: hjälpa eleven att öka sin kännedom om uttryck som kan användas i och som hör till artigt språkbruk.

Kulturellt lämpligt språkbruk: Eleven klarar av korta sociala situationer. Kan använda de vanligaste artiga hälsnings- och tilltalsfraserna samt artigt framföra till exempel önskemål, invitationer, förslag och ursäkter och besvara sådana.

Växande språkkunskap, förmåga att tolka texter:

Mål 10: uppmuntra eleven att tolka för sig själv och sin åldersgrupp lämpliga och intressanta muntliga och skriftliga texter.

Förmåga att tolka texter: Eleven förstår texter som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck samt tydligt tal. Förstår det centrala innehållet i korta enkla budskap som intresserar hen och grundtankarna i en förutsägbar text som innehåller ett bekant ordförråd. Klarar mycket enkel slutledning med hjälp av kontexten.

Växande språkkunskap, förmåga att producera texter:

Mål 11: ge eleven många möjligheter att öva sig att tala och skriva i för åldern lämpliga situationer och i detta sammanhang fästa uppmärksamhet vid uttal och vid strukturer som är relevanta för textens innehåll.

Förmåga att producera texter: Eleven behärskar en begränsad mängd korta, inövade uttryck, det mest centrala ordförrådet och grundläggande satsstrukturer. Kan med hjälp av ett begränsat uttrycksförråd berätta om vardagliga och för hen viktiga saker samt skriva enkla meddelanden. Uttalar inövade uttryck begripligt.

Åk 3: mål 1, 3, 5, 7, 8, 9, 10 och 11

Åk 4: mål 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 och 11

Åk 5: mål 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 och 11

Åk 6: mål 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 och 11

Centralt innehåll som anknyter till målen för A-lärokursen i finska i åk 3-6:

1. Kulturell mångfald och språkmedvetenhet:

Att bekanta sig med talad finska i klassen, skolan eller omgivningen. Att fundera över sin egen språkliga och kulturella bakgrund. Att inhämta kunskap och diskutera om Finlands nationalspråk och minoritetsspråk och deras betydelse för individen och samhället. Att lyssna på olika former av talad finska och bekanta sig med olika former av skriven finska. Att diskutera och fundera över hur man kan kommunicera om man endast har ringa kunskaper i finska. Att träna artigt språkbruk i olika kommunikationssituationer.

2. Färdigheter för språkstudier:

Att tillsammans lära sig att planera arbetet, att ge och ta emot respons och att ta ansvar. Att vägleda eleven att lägga märke till finskan runt omkring sig. Att lära sig effektiva sätt att studera språk, som t.ex. att använda nya ord och strukturer i olika sammanhang, att öva sig i studieteknik och att lära sig härleda ords betydelse ur en kontext. Att vänja sig vid att utvärdera sina språkkunskaper t.ex. genom att använda den Europeiska språkportfolion.

3. Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter:

Att lära sig att lyssna, tala, läsa och skriva på finska och att behandla olika teman som bl. a. jag själv, min familj, mina vänner, skolan, fritidsintressen och fritidssysslor och om livet i finskspråkiga miljöer. Teman ska också välja tillsammans. Innehållet väljs med beaktande av elevernas dagliga omgivning, intressen och aktualitet och utgående från perspektivet jag, vi och vårt samhälle. Att använda språket för olika syften, som t.ex. att hälsa, be om hjälp eller uttrycka en åsikt. Att lära sig ordförråd och strukturer i samband med olika typer av texter, som t.ex. kortare berättelser, skådespel, intervjuer och sångtexter. Att erbjuda eleven möjlighet att öva sig i att använda finska också i språkligt mer krävande situationer. Att lära sig hitta finskspråkigt material i omgivningen, på nätet, i biblioteket osv. Att träna uttal, betoning av ord, satsbetoning, talrytm och intonation.

Mål för lärmiljöer och arbetssätt i A-lärokursen i finska i åk 3-6:

Arbetssätt:

Målet är att språkbruket ska vara så korrekt, naturligt och så relevant som möjligt för eleverna.

I valet av arbetssätt ska man ta i beaktande olika slags elever och elever med olika bakgrund samt elevernas ålder och utvecklingsnivå.

Arbetssätten ska vara mångsidiga, elevorienterade och engagerande. Arbetet ska även ske genom pararbete, smågruppsarbete och lärande tillsammans i olika typer av lärmiljöer. Utgångspunkten för arbetssätten ska vara att de är konkreta och stödjer undersökande lärande.

För att uppnå målen för flerspråkighet och språkpedagogik behövs samarbete mellan lärarna. Undervisningen kan göras mer övergripande så att eleverna lär sig finska också i samband med undervisningen i andra läroämnen.

Med hjälp av arbetssätten ska man handleda eleverna att kommunicera på många olika sätt, diskutera och fundera tillsammans samt väcka deras nyfikenhet för språk och utveckla deras slutlednings- och samarbetsförmåga. Arbetssätten ska kombinera lek, musik, drama, spel och rörelse samt olika sinnen. Förutom den muntliga kommunikationen ska eleverna ges möjlighet att bekanta sig med det finska språket och lära sig det genom att iaktta språket i skrift.

Eleverna handleds att reflektera hur de lär sig finska till exempel med hjälp av den europeiska språkportfolion eller motsvarande verktyg. Eleverna handleds även att så småningom ta ansvar för sitt eget lärande. Med hjälp av olika nätverk får eleverna bekanta sig med flerspråkigheten och den kulturella mångfalden i närmiljön eller samhället. Målspråket finska används alltid när det är möjligt.

Lärmiljöer:

Lärmiljöerna kan anpassas så att de lämpar sig för olika situationer för språkinläring och ger möjlighet att arbeta på ett mångsidigt sätt både i grupp och självständigt. Lärmiljöerna planeras tillsammans med eleverna. Lärmiljöerna ska stödja elevens naturliga nyfikenhet, lust att pröva på nya saker samt lekfullhet och fantasi, så att eleven från början vågar använda även det lilla hen kan på det nya språket.

Olika lärmiljöer ska stärka utvecklingen av elevernas multilitteracitet genom att man i undervisningen använder till exempel bilder, rörelse, ljud och olika didaktiska och digitala verktyg. I undervisningen ska man erbjuda eleverna att bekanta sig med det finska språket och kulturen med hjälp av olika lärmiljöer och i mån av möjlighet genom att till exempel via digitala hjälpmedel ha kontakt med andra som talar finska.

Handledning, differentiering och stöd i A-lärokursen i finska i åk 3-6:

Eleverna ska uppmuntras att modigt använda sina språkkunskaper. Gott om kommunikativa övningar, stärkande av färdigheterna för språkstudier och aktiverande arbetssätt som främjar kreativitet och delaktighet stödjer utvecklingen av elevernas språkkunskaper. Eleverna ska också uppmuntras att studera andra språk som skolan erbjuder. Eleverna ska få mångsidig information om betydelsen av att kunna språk. Elever som har inlärnings svårigheter i språk ska ges stöd.

Undervisningen ska planeras så att den erbjuder tillräckliga utmaningar även för de elever som avancerar snabbare eller kan språket från tidigare.

Det ska finnas särskilt vägande skäl för att en elev ska befrias från språkstudierna och bedömningen ska göras individuellt för varje elev.

Bedömning av elevens lärande i A-lärokursen i finska i åk 3-6

Bedömningen ska sporra och ge eleverna möjlighet att bli medvetna om sina kunskaper, att utveckla dem och att uttrycka sig på för dem naturliga sätt. Mångsidig bedömning ger också elever som har inlärningssvårigheter i språk, eller annars har ett annorlunda språkligt utgångsläge, möjligheter att visa sina kunskaper. Den Europeiska språkportfolion eller andra liknande utvärderingsverktyg kan användas vid bedömningen.

Läraren ska ge ett siffervitsord i finska genom att bedöma elevernas kunskaper i relation till målen i den lokala läroplanen. För att definiera kunskapsnivån i åk 6 ska läraren använda de nationella bedömningskriterierna i A-lärokursen i finska. Kunskapskraven är inte mål som ställts upp för de studerande, utan de beskriver vilken kunskapsnivå som krävs för att uppnå vitsordet 8 i slutet av årskurs 6 och vitsorden 5,7,8 och 9 i slutbedömningen. För att studierna ska framskrida är det viktigt att bedömningen sker på många olika sätt och att den beaktar alla mål. Bedömningen ska rikta sig till samtliga innehåll. Bedömningen av delområdena ska grunda sig på den Europeiska referensramen och den finländska referensram som utarbetats utgående från den.

Varje enskild elev ska känna till vad som avses att hen ska lära sig och hur hens lärande, kunnande, arbete och uppförande bedöms.

Om en elev i enlighet med ett beslut om särskilt stöd studerar enligt den allmänna lärokursen, bedöms hans prestationer i relation med målen för den allmänna lärokursen och utifrån kunskapskraven för slutbedömningen. Om eleven studerar enligt en individualiserad lärokurs bedöms elevens prestationer enligt de individuella mål och innehåll som fastställs i elevens individuella plan för hur undervisningen ska ordnas (IP)

PEDERSÖRE

Finska

Åk 3

Att tala och förstå

Jag kan:

Berätta om mig själv, min familj, en kamrat, mina kläder och djur, hälsningsfraser, räkna till 100, klockan halv och prick, färger, verb

Svara, förstå och fråga:

Kuka sinä olet? Kuinka vanha sinä olet? Missä sinä asut? Missä sinä olet? Mikä tämä on? Paljonko kello on? Mikä päivä tänään on? Mitä sinä teet?

Frågeorden:

Kuka, Kenen, Mikä, Millainen, Minkävärinen, Minkäväriset? Missä, Kenellä on?

Lyssna och svara på frågor till enkla hörförståelser

Jag förstår enkla instruktioner på finska.

Strukturer

Verbböjning:

Verbet olla: Minä olen – minulla on

Presens nutid: istun, istut, istuu, istumme, istutte, istuvat

Frågande: Onko? Luetko?

Inessiv: Missä kissa on? Korissa.

Adessiv: Missä tuoli on? Lattialla.

Kenellä on kissa? Tytöllä on kissa.

Nominativ singularis och pluralis: silmä-silmät

Genitiv singularis: Kenen pusero tämä on? Se on tytön pusero.

Att läsa och skriva

Jag kan:

Läsa enkla texter på finska.

Svara skriftligt på enkla frågor till finska texter. (Läsförståelse)

Skriva en enkel text om ex mig själv, min familj, mitt hus, ett djur, en kamrat, mina kläder

Teman

Förslag på teman:

Jag, familj, kläder, hem, skola, färger, hälsningsfraser, veckodagar, verb, motsatsord, räknetal eller annat som intresserar eleverna.

Finska

Åk 4

Att tala och förstå

Jag kan:

Berätta kort om mig själv, mina intressen, Finland och dess natur, Finlands grannländer

Ge enkla uppmaningar, räkna till 100, klockan halv, prick, kvart före, kvart över, säga vad jag gör och inte gör, enkla tidsuttryck, handla ex glass, ringa ett kort telefonsamtal

Svara, förstå och fråga:

Samma frågor som i åk 3, Paljonko tämä maksaa?, Milloin sinulla on syntymäpäivä? Mitä sinä et tee? Mikä vuodenaika nyt on? Mikä kuukausi nyt on?

Frågeorden:

Samma som i åk 3, Kenelle, Keneltä, Milloin, Millä, Paljonko, Montako

Lyssna och svara på frågor till enkla hörförståelser

Strukturer

Verbböjning:

Grunderna i verb böjningen i jakande och nekande: Minä tulen, Minä en tule, tuletko?, Etkö tule?

Imperativ singularis: Tule! Älä tule!

Partitiv: Tredje temaformen efter räkneord och monta ex Minä ostan viisi omenaa, Minulla on monta palloa. Ackusativ och partitiv objekt ex Minä en halua koiraa, Minulla on koira, Minulla ei ole koiraa.

Allativ, Adessiv och Ablativ: Kenelle sinä annat pallon? Pojalle. Kenellä on pallo? Pojalla. Keneltä tyttö saa pallon? Pojalta. Mihin kissa hyppää? Tuolille. Mistä kissa hyppää? Tuoilta.

Tidsuttryck:

Milloin? Kesällä, maanantaina, marraskuussa, jouluna etc

Att läsa och skriva

Jag kan:

Läsa enkla texter på finska.

Svara skriftligt på enkla frågor till finska texter. (Läsförståelse)

Skriva en enkel text om ex mig själv, Finland, Norden eller Finlands grannländer, Skriva enkla små dramor eller annat som intresserar eleven.

Teman

Förslag på teman:

Jag, intressen, tidsuttryck (veckodagar, månader, årstider, helger) Finland, Finlands grannländer, Norden, naturen, verb, butik, drama, kommunikationsmedel eller annat som intresserar eleverna.

Finska

Åk 5

Att tala och förstå

Jag kan:

Berätta om: mig själv, hur jag ser ut och mina intressen, Finland, Finlands städer, Finlands natur, finska artister och idrottare, vädret, en bild,

Ge en kort väderleksrapport, väderstreck, tidsuttryck, vägbeskrivning, maamme-laulu, Rita bild till enkla instruktioner, orden och fraserna till Kieliseikkailu,

Svara, förstå och fråga:

Samma frågor som i åk 3-4, Mitä sinä haluat/et halua tehdä? Mitä sinä teit? Millainen sää on? Millä luokalla sinä olet?, Mistä sinä pidät? Onko sinulla? Eikö sinulla ole?

Frågeorden: Samma som i åk 3-4, Mihin, Missä, Mistä, Kenet

Lyssna och svara på frågor till hörförståelser

Strukturer

Verbböjning:

Grunderna i verböjningen i jakande och nekande i nutid:

Minä tulen, Minä en tule, tuletko?, Etkö tule?

Jakande i dåtid: Minä tulin
Infinitiv 1 (känna till): Minä haluan tulla. Minä en halua tulla.

Yttre och inre lokalkasus: Mihin sinä panet kirjat? Pulpettiin. Pulpetille. Missä kirjat ovat? Pulpetissa. Pulpetilla. Mistä sinä otat kirjat? Pulpetista. Pulpetilta.

Objektsformen av person: Minä näen sinut. Minä en näe sinua.

Possessivsuffix (känna till): minun autoni etc

Partitiv: Tredje temaformen efter ämnesord: Minä juon vettä.

Tidsuttryck: Milloin? Kesällä, maanantaina, marraskuussa, jouluna etc

Att läsa och skriva

Jag kan:

Läsa olika texter på finska.

Svara skriftligt på frågor till finska texter.
(Läsförståelse)

Skriva en enkel text om: ex mig själv, Finland, finska artister eller idrottare, väder, väderrapport, en bild.

Skriva enkla meddelanden, små dramman eller annat som intresserar eleven.

Kieliseikkailu

<https://sites.google.com/view/kieliseikkailu>

Teman

Förslag på teman:

Jag, intressen, tidsuttryck
Finland, sport, musik, väder, ordningstal, Kieliseikkailu eller annat som intresserar eleverna.

Finska

Åk 6

Att tala och förstå

Jag kan:

Berätta om hälsosamma levnadsvanor och hälsosam mat, mina fritidsintressen, skolan, vanligaste yrken, vad jag gjort och inte gjort mm

Ge en enkel vägbeskrivning, beställa mat på restaurang, ringa nödnummer, samtala om pengar, handla, klockan, Rita bild till enkla instruktioner, orden och fraserna till Kieliseikkailu,

Svara, förstå och fråga:

Samma frågor som i åk 3-5, Mitä sinä et tehnyt?, Miksi sinä aiot tulla?, Millaiseksi sää muuttuu?, Millaiseksi hän tulee?, Ketä sinä ihaillet/rakastat?, Mitä sinä inhoat?

Frågeorden: Repetera frågeorden.

Lyssna och svara på frågor till hörförståelser

Strukturer

Verbböjning:

Grunderna i verböjningen i jakande och nekande i nutid och dåtid:: Minä tulen, Minä en tule, tuletko?, Etkö tule?, Minä tulin, Minä en tullut.

Repetera imperativ: Tuel! Älä tule!

Translativ: Miksi sinä aiot tulla? Minä aion tulla opettajaksi. Miksi sää muuttuu? Sää muuttuu sateiseksi.

Partitiv: Tredje temaformen efter känsoverb. Repetera när partitiv används.

Tidsuttryck: Klockan, repetera andra tidsuttryck.

Repetera tidigare strukturer.

Att läsa och skriva

Jag kan:

Läsa olika texter på finska.

Svara skriftligt på frågor till finska texter.
(Läsförståelse)

Skriva en enkel text om: ex mig själv, hälsan, sport, intressen, yrken, skolan, en bild. Skriva enkla meddelanden, små dramor eller annat som intresserar eleven.

Kieliseikkailu

<https://sites.google.com/view/kieliseikkailu>

Teman

Förslag på teman:

Jag, intressen, skolan, mat, hälsa, sport, yrken, vägbeskrivning, ringa nödnummer, känsoverb, klockan, Kieliseikkailu eller annat som intresserar eleverna.

ÅK
7-9

Åk 7

Verbböjning:

Verbet olla : Minä olen - minulla on
Presens-nutid: Nukun - en nuku
Imperfekt- dåtid: Nukuin - en nukkunut
Perfekt- har: Olen nukkunut
Pluskvamperfekt- hade: Olin nukkunut

Frågeord /enkla frågor

Mikä tämä on? Miksi olet myöhässä?
Tuletko, oletko. Onko teillä?

Fjärde temaformen av substantiv och adjektiv

tyttöjä, koiria, veneitä, kouluja,

Lokalkasus (en och flera)

talossa, talosta, taloon / taloista
pöydällä, pöydältä, pöydälle
/pöydillä

Possessiv suffix - ändelse som anger ägare

laukkuni - laukussani

Åk 8

Konditionalis; skulle, skulle ha tulisin - olisin tullut

Imperativ; uppmaning

Keitä kahvia! Älä keitä teetä!
Tulkaa nyt! Älkää tulko vielä!

Infinitiv 3

Olen lukemassa
Tulen lukemasta
Menen lukemaan
Lukemalla oppii
Lukematta oppii vähemmän

Instruktivuttryck

Ompelen käsin.
Kävelen kesällä paljain jaloin

Adjektivets komparation och böjning

pieni, pienempi, pienin
Asun pienemmässä talossa

Åk 9

Grundtal och ordningstal

Klockslag, priser, datum

Karitiva adjektiv - anger brist
rasvaton maito, tuntematon sotilas

Adverb, komparation och böjning
kauniisti, kauniimmin, kauneimmin
hyvin, paremmin, parhaiten

Repetition av aktiv verbböjning

Passiv

Auto pestään. Auto pestiin. Auto on pesty. Auto oli pesty. Auto pestäisiin.

Unipersonella

Minun täytyy/pitää/on pakko
Sinun ei tarvitse. Äidin tekee mieli

Objektsregler

Ostan hampurilaisen.
En halua uutta kelloa.
Pestään auto.
Sinun on pakko maksaa lasku.
Syö voileipä!

Finska

ÅK 7

INNEHÅLL

Att tala och förstå

Strukturer

Att läsa och skriva

MÅL

Jag kan:

- säga och förstå enkla vardagsfraser
- berätta om mig själv och min närmiljö t.ex mina intressen, mitt hus, min skola
- köpa kläder, beställa mat
- återge det viktigaste i en berättelse

Verbböjning:

Verbet olla : Minä olen - minulla on
Presens-nutid: Nukun - en nuku
Imperfekt- dåtid: Nukuin - en nukkunut
Perfekt- har: Olen nukkunut
Pluskvamperfekt- hade: Olin nukkunut

Frågeord /enkla frågor

Mikä tämä on? Miksi olet myöhässä?
Tuletko, oletko. Onko teillä?

Fjärde temaformen av substantiv och adjektiv

tyttöjä, koiria, veneitä, kouluja,

Lokalkasus (en och flera)

talossa, talosta, taloon / taloista
pöydällä, pöydältä, pöydälle /pöydillä

Possessiv suffix - ändelse som anger ägare

laukkuni - laukussani

Jag kan:

- läsa och förstå enkla skrivna texter på finska, t.ex. om sportlovet
- skriva om mig själv och min närmiljö t.ex mina intressen, mitt hus, min skola

Bedömning i finska åk 7

Innehåll 1: Kulturell mångfald och språkmedvetenhet Kunskapskrav för vitsordet 8

M1: Få elever att reflektera över vad det innebär att Finland har två nationalspråk.

Eleven kan nämna några rättigheter och skyldigheter vad nationalspråken beträffar.

Stärka elevernas förmåga och vilja att klara sig i finska miljöer.

Eleven förstår att kunskaper i finska är viktigt för att klara sig i finska miljöer.

M2: Uppmuntra eleverna att ta del av omvärlden med hjälp av det finska språket.

Eleven ser tillfällen där hen aktivt själv kan använda sina kunskaper i finska.

M3: Göra eleverna medvetna om hur språket är uppbyggt och att de har nytta av det vid inläring.

Eleven känner till hur finskan är uppbyggd och känner till vissa språkvetenskapliga begrepp.

Innehåll 2: Färdigheter för språkstudier Kunskapskrav för vitsordet 8

M4: Uppmuntra eleven att sätta upp mål, att hitta olika sätt att lära sig samt utvärdera sin inläring med hjälp av självbedömning och kamratbedömning.

Eleven kan sätta upp egna mål och kan bedöma sin egen inläring.

Hjälpa eleven att hitta olika sätt att kommunicera och få fram sitt budskap.

Eleven blir medveten om olika sätt att kommunicera och få fram sitt budskap på finska.

M5: Uppmuntra eleven att vara aktiv och kreativ i språkanvändningen.

Eleven märker var hen kan använda sina kunskaper i finska också utanför skolan.

Innehåll 3: Växande språkkunskaper: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera text. Kunskapskrav för vitsord 8

M6: Uppmuntra eleven att öva sig att aktivt delta i olika kommunikationssituationer.

Eleven kan delta i enkla diskussioner.

Eleven kan bland annat berätta om sig själv och sin närmiljö, sina dagsrutiner, intressen och sin skola.

Eleven klarar sig på finska i vardagssituationer som att köpa kläder och beställa mat.

M7: Uppmuntra eleven att kommunicera aktivt, använda sig av typiska finska uttryck, utfyllnader och använda omskrivningar för att göra sig förstådd.

Eleven kan i någon mån ta initiativ till en diskussion.

Eleven kan använda vardagliga fraser och omskrivna ord och uttryck vid behov att göra sig förstådd.

M8: Kan använda ett lämpligt språk i olika situationer.

Eleven känner till de viktigaste artighetsfraserna.

M9: Ge eleven möjlighet att lyssna till och läsa olika typer av texter samt förstå det centrala innehållet i dem.

Eleven förstår det viktigaste innehållet i vardagligt tal och enklare skrivna texter.

M10: Hjälpa eleven att själv producera skriftliga texter och muntliga framföranden enligt eget intresse.

Eleven kan kort berätta både muntligt och skriftligt om olika vardagliga ämnen.

Hjälpa eleven att bli medveten om sitt uttal samt lära eleven att använda ett mångsidigt språk.

Eleven kan använda följande strukturer: aktiv verbböjning (presens till pluskvamperfekt), frågeord, partitiv pluralis, lokalkasus, possessiv suffix.

Finska

ÅK 8

INNEHÅLL

Att tala och förstå

Jag kan:

- klara av en köpsituation på finska
- förstå och använda finska om jag blir sjuk eller hamnar i en olyckssituation
- använda finska då jag reser i Finland
- förstå enkla råd och uppmaningar
- spela in små egna videor på finska

MÅL

Strukturer

Konditionalis; skulle, skulle ha
tulisin - olisin tullut

Imperativ; uppmaning
Keitä kahvia! Älä keitä teetä!
Tulkaa nyt! Älkää tulko vielä!

Infinitiv 3
Olen lukemassa
Tulen lukemasta
Menen lukemaan
Lukemalla oppii
Lukematta oppii vähemmän

Instruktivuttryck
Ompelen käsin.
Kävelen kesällä paljain jaloin

Adjektivets komparation och böjning
pieni, pienempi, pienin
Asun pienemmässä talossa

Att läsa och skriva

Jag kan:

- förstå relativt enkel skriven text om vår natur, sevärdheter, matlagning, recept, trafik, jordbruk och hälsa
- skriva korta texter
- läsa och förstå det viktigaste i nyhetstexter

Bedömning i finska åk 8

Innehåll 1: Kulturell mångfald och språkmedvetenhet Kunskapskrav för vitsordet 8

M1: Få elever att reflektera över vad det innebär att Finland har två nationalspråk.

Eleven kan nämna några rättigheter och skyldigheter vad nationalspråken beträffar.

Stärka elevernas förmåga och vilja att klara sig i finska miljöer.

Eleven förstår att kunskaper i finska är viktigt för att klara sig i finska miljöer.

M2: Uppmuntra eleverna att ta del av omvärlden med hjälp av det finska språket.

Eleven lär sig iaktta och delta i tillfällen där hen aktivt själv kan använda sina kunskaper i finska.

M3: Göra eleverna medvetna om hur språket är uppbyggt och att de har nytta av det vid inläring.

Eleven känner till hur finskan är uppbyggd och känner till vissa språkvetenskapliga begrepp.

Innehåll 2: Färdigheter för språkstudier Kunskapskrav för vitsordet 8

M4: Uppmuntra eleven att sätta upp mål, att hitta olika sätt att lära sig samt utvärdera sin inläring med hjälp av självbedömning och kamratbedömning.

Eleven kan sätta upp egna mål, vet hur hen lär sig bäst och kan bedöma sin egen inläring.

Hjälpa eleven att hitta olika sätt att kommunicera och få fram sitt budskap.

Eleven kan använda sig av olika sätt att kommunicera och få fram sitt budskap på finska.

M5: Uppmuntra eleven att vara aktiv och kreativ i språkanvändningen.

Eleven märker var hen kan använda sina kunskaper i finska också utanför skolan och fundera hur hen kan använda språket efter avslutad skolgång.

Innehåll 3: Växande språkkunskaper: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera text. Kunskapskrav för vitsord 8

M6: Uppmuntra eleven att öva sig att aktivt delta i olika kommunikationssituationer.

Eleven kan delta i mera krävande diskussioner.

Eleven klarar sig i vardagliga situationer och kan använda ord och uttryck som har att göra med bland annat Finlands natur, resande och trafik, recept och matlagning, mopeder, jordbruk, hälsa och sjukhusbesök.

M7: Uppmuntra eleven att kommunicera aktivt, använda sig av typiska finska uttryck, utfyllnader och använda omskrivningar för att göra sig förstådd.

Eleven kan inleda och ta initiativ till en diskussion.

Eleven kan använda vardagliga fraser och omskrivna ord och uttryck vid behov att göra sig förstådd.

M8: Kan använda ett lämpligt språk i olika situationer.

Eleven känner till de viktigaste artighetsfraserna.

M9: Ge eleven möjlighet att lyssna till och läsa olika typer av texter samt förstå det centrala innehållet i dem.

Eleven förstår det viktigaste innehållet i vardagligt tal och lite mer krävande skrivna texter.

M10: Hjälpa eleven att själv producera skriftliga texter och muntliga framföranden enligt eget intresse.

Eleven kan producera längre skriven text och muntliga framföranden om olika vardagliga ämnen.

Hjälpa eleven att bli medveten om sitt uttal samt lära eleven att använda ett mångsidigt språk.

Eleven kan använda följande strukturer: imperativ, konditionalis, infinitiv 3, instruktiv samt komparation av adjektiv.

Finska

ÅK 9

INNEHÅLL

Att tala och förstå

MÅL

Jag kan:

- Grundtal och ordningstal
- Prata om min framtid då det gäller utbildning
- Berätta om de vanligaste finska högtiderna
- Reklamera en vara
- Göra en arbetsintervju
- Hålla en enkel presentation på finska

Strukturer

Grundtal och ordningstal

Klockslag, priser, datum

Karitiva adjektiv - anger brist
rasvaton maito, tuntematon sotilas

Adverb, komparation och böjning
kauniisti, kauniimmin, kauneimmin
hyvin, paremmin, parhaiten

Repetition av aktiv verbböjning

Passiv

Auto pestään. Auto pestiin. Auto on pesty. Auto oli pesty. Auto pestäisiin.

Unipersonella

Minun täytyy/pitää/on pakko
Sinun ei tarvitse. Äidin tekee mieli.

Objektsregler

Att läsa och skriva

Jag kan:

- Skriva längre meningar på finska med huvudsats och bisats.
- Skriva en jobbsökan och ett CV på finska
- Läsa och förstå det centrala i finska nyheter

Jag känner till:

- Namnet på finska städer och kända kulturpersonligheter
- Sevärdheter i Helsingfors

Bedömning i finska åk 9

Innehåll 1: Kulturell mångfald och språkmedvetenhet Kunskapskrav för vitsordet 8

M1: Få elever att reflektera över vad det innebär att Finland har två nationalspråk.

Eleven kan nämna några rättigheter och skyldigheter vad nationalspråken beträffar.

Stärka elevernas förmåga och vilja att klara sig i finska miljöer.

Eleven förstår att kunskaper i finska är viktigt för att klara sig i finska miljöer.

M2: Uppmuntra eleverna att ta del av omvärlden med hjälp av det finska språket.

Eleven kan agera i finskspråkiga sammanhang som främjar hens lärande.

M3: Göra eleverna medvetna om hur språket är uppbyggt och att de har nytta av det vid inläring.

Eleven känner till hur finskan är uppbyggd och känner till vissa språkvetenskapliga begrepp.

Innehåll 2: Färdigheter för språkstudier Kunskapskrav för vitsordet 8

M4: Uppmuntra eleven att sätta upp mål, att hitta olika sätt att lära sig samt utvärdera sin inläring med hjälp av självbedömning och kamratbedömning.

Eleven kan sätta upp egna mål, vet hur hen lär sig bäst och kan bedöma sin egen inläring.

Hjälpa eleven att hitta olika sätt att kommunicera och få fram sitt budskap.

Eleven kan använda sig av olika sätt att kommunicera och få fram sitt budskap på finska.

M5: Uppmuntra eleven att vara aktiv och kreativ i språkanvändningen.

Eleven märker var hen kan använda sina kunskaper i finska också utanför skolan och fundera hur hen kan använda språket efter avslutad skolgång.

Innehåll 3: Växande språkkunskaper: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera text. Kunskapskrav för vitsord 8

M6: Uppmuntra eleven att öva sig att aktivt delta i olika kommunikationssituationer.

Eleven kan delta i mera krävande och varierande diskussioner.

Eleven kan använda ord och uttryck som har att göra med idrott, finska högtider, närsamhället, yrken, utbildning och yrkesval samt företagsamhet. Eleven klarar av en jobbintervju på finska och känner till några finska kulturpersonligheter.

M7: Uppmuntra eleven att kommunicera aktivt, använda sig av typiska finska uttryck, utfyllnader och använda omskrivningar för att göra sig förstådd.

Eleven kan inleda och ta initiativ till en diskussion.

Eleven kan använda vardagliga fraser och omskrivna ord och uttryck vid behov att göra sig förstådd.

M8: Kan använda ett lämpligt språk i olika situationer.

Eleven känner till de viktigaste artighetsfraserna.

M9: Ge eleven möjlighet att lyssna till och läsa olika typer av texter samt förstå det centrala innehållet i dem.

Eleven förstår det viktigaste innehållet i lite mer krävande tal (t.ex TV-nyheter) och skriven text.

M10: Hjälpa eleven att själv producera skriftliga texter och muntliga framföranden enligt eget intresse.

Eleven kan producera lite mera omfattande texter och muntliga framföranden om ett givet tema.

Hjälpa eleven att bli medveten om sitt uttal samt lära eleven att använda ett mångsidigt språk.

Eleven kan använda följande strukturer: grund- och ordningstal, adverb, karitiva adjektiv, unipersonella uttryck, aktiv och passiv verbböjning, objekt.

Pedersöres timfördelning i A1 språk i den grundläggande utbildningen, LP 2016

Finska

Åk 1	1 åvt
Åk 2	1 åvt
Åk 3	2 åvt
Åk 4	3 åvt
Åk 5	2 åvt
Åk 6	2 åvt
Åk 7	3 åvt
Åk 8	2 åvt
Åk 9	2 åvt

